

Jurnalul Oficial al Uniunii Europene

L 261 I

Ediția în limba română

Legislație

Anul 65

7 octombrie 2022

Cuprins

II *Acte fără caracter legislativ*

REGULAMENTE

★ **Regulamentul (UE) 2022/1854 al Consiliului din 6 octombrie 2022 privind o intervenție de urgență pentru abordarea problemei prețurilor ridicate la energie** 1

RO

Actele ale căror titluri sunt tipărite cu caractere drepte sunt acte de gestionare curentă adoptate în cadrul politicii agricole și care au, în general, o perioadă de valabilitate limitată.

Titlurile celorlalte acte sunt tipărite cu caractere aldine și sunt precedate de un asterisc.

II

(Acte fără caracter legislativ)

REGULAMENTE

REGULAMENTUL (UE) 2022/1854 AL CONSILIULUI

din 6 octombrie 2022

privind o intervenție de urgență pentru abordarea problemei prețurilor ridicate la energie

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 122 alineatul (1),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

- (1) Începând cu septembrie 2021, au fost observate prețuri foarte ridicate pe piețele energiei electrice. Astfel cum a stabilit Agenția UE pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER) instituită prin Regulamentul (UE) 2019/942 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽¹⁾ în evaluarea sa finală privind organizarea pieței angro de energie electrică din Uniune în aprilie 2022, acest lucru este în principal o consecință a prețului ridicat al gazelor, care sunt utilizate ca factor de producție pentru producerea de energie electrică. Centralele electrice alimentate cu gaze naturale sunt adesea necesare pentru a satisface cererea de energie electrică atunci când aceasta atinge nivelul maxim din timpul zilei sau atunci când volumele de energie electrică produsă din alte tehnologii, cum ar fi energia nucleară, energia hidroelectrică sau sursele regenerabile variabile de energie nu sunt suficiente pentru a acoperi cererea. Escaladarea războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, parte contractantă la Tratatul de instituire a Comunității Energiei ⁽²⁾, începând din februarie 2022, a dus la o scădere semnificativă a aprovizionării cu gaze. Războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei a cauzat, de asemenea, incertitudine cu privire la aprovizionarea cu alte produse de bază, cum ar fi cărbunele superior și țițeiul, utilizate de instalațiile de producere a energiei electrice. Acest lucru a dus la creșteri suplimentare substanțiale și la volatilitatea prețului energiei electrice.
- (2) Nivelurile recente substanțial mai scăzute ale livrărilor de gaze și întreruperile tot mai dese ale aprovizionării cu gaze din Rusia indică un risc semnificativ ca o întrerupere completă a aprovizionării cu gaze din Rusia să se producă în viitorul apropiat. Pentru a spori securitatea aprovizionării cu energie a Uniunii, Consiliul a adoptat Regulamentul (UE) 2022/1369 ⁽³⁾ care prevede o reducere voluntară a cererii de gaze naturale cu cel puțin 15 % în perioada 1 august 2022-31 martie 2023 și oferă Consiliului posibilitatea de a declara o alertă la nivelul Uniunii privind securitatea aprovizionării cu gaze, care să declanșeze o obligație de reducere a cererii de gaze în întreaga Uniune.
- (3) În paralel, temperaturile excepțional de ridicate observate în vara anului 2022 au determinat creșterea cererii de energie electrică pentru răcire, sporind presiunea asupra producției de energie electrică, iar în același timp, producția de energie electrică din anumite tehnologii a fost cu mult sub nivelurile istorice din cauza unor circumstanțe tehnice și meteorologice. Acest lucru se datorează în principal unei secete excepționale care a condus la: (i) o scădere a producției de energie electrică de către centralele nucleare din diferite state membre, cauzată de lipsa apei de răcire disponibile; (ii) generarea de energie hidroelectrică limitată; și (iii) niveluri scăzute ale apei în principalele râuri, care au afectat în mod negativ transportul produselor de bază utilizate drept combustibil pentru

⁽¹⁾ Regulamentul (UE) 2019/942 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 de instituire a Agenției Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (JO L 158, 14.6.2019, p. 22).

⁽²⁾ JO L 198, 20.7.2006, p. 18.

⁽³⁾ Regulamentul (UE) 2022/1369 al Consiliului din 5 august 2022 privind măsuri coordonate de reducere a cererii de gaze (JO L 206, 8.8.2022, p. 1).

producția de energie electrică. Această situație fără precedent înseamnă că volumele de energie electrică generate de centralele electrice pe bază de gaze naturale au rămas în mod constant ridicate, contribuind la prețuri angro excepțional și anormal de ridicate ale energiei electrice. În pofida disponibilității reduse a capacităților de producție în unele state membre, schimburile de energie electrică dintre statele membre au contribuit la evitarea incidentelor legate de securitatea aprovizionării și au contribuit la atenuarea volatilității prețurilor pe piețele Uniunii, sporind astfel reziliența fiecărui stat membru la șocurile prețurilor.

- (4) Creșterea prețurilor pe piețele angro de energie electrică a condus la creșteri bruște ale prețurilor cu amănuntul ale energiei electrice, care se preconizează că vor continua înainte de următorul sezon de încălzire, afectând treptat majoritatea contractelor încheiate cu consumatorii. Creșterea bruscă a prețurilor gazelor naturale și cererea aferentă de combustibili alternativi au condus, de asemenea, la o creștere a prețurilor altor produse de bază, cum ar fi cele ale țiteiului și cărbunelui.
- (5) Toate statele membre au fost afectate negativ de actuala criză energetică, deși într-o măsură diferită. Creșterea puternică a prețurilor la energie contribuie în mod substanțial la inflația generală din zona euro și încetinește creșterea economică în Uniune.
- (6) Prin urmare, este necesar un răspuns rapid și coordonat la nivelul Uniunii. Stabilirea unei intervenții de urgență ar permite atenuarea temporară a riscului ca prețurile energiei electrice și costul energiei electrice pentru consumatorii finali să atingă niveluri și mai puțin sustenabile și ca statele membre să adopte măsuri naționale necoordonate, care ar putea pune în pericol securitatea aprovizionării la nivelul Uniunii și ar putea crea o sarcină suplimentară pentru industria și consumatorii din Uniune. În spiritul solidarității dintre statele membre, este necesar un efort coordonat din partea statelor membre în sezonul de iarnă 2022-2023 pentru a atenua impactul prețurilor ridicate la energie și pentru a se asigura că actuala criză nu duce la prejudicii de durată pentru consumatori și economie, menținând, în același timp, sustenabilitatea finanțelor publice.
- (7) Întreruperile actuale ale aprovizionării cu gaze, disponibilitatea redusă a anumitor centrale producătoare de energie electrică și impactul asupra prețurilor la gaze și energie electrică constituie o dificultate gravă în aprovizionarea cu gaze și cu produse din domeniul energiei electrice în înțelesul articolului 122 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE). Există un risc serios ca situația să se deterioreze și mai mult în sezonul de iarnă 2022-2023 în cazul unor întreruperi suplimentare ale aprovizionării cu gaze și al unui sezon de iarnă rece care ar crește cererea de gaze și energie electrică. O astfel de deteriorare suplimentară ar putea conduce la o presiune și mai mare asupra prețurilor la gaze și alte produse energetice de bază, ceea ce ar avea un impact asupra prețurilor energiei electrice.
- (8) Perturbarea pieței energiei, cauzată de unul dintre principalii actori de pe piață care a redus în mod artificial aprovizionarea cu gaze în contextul războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, precum și războiul hibrid care este purtat în acest context, au creat o situație de criză care necesită adoptarea unui set de măsuri urgente, temporare și excepționale de natură economică pentru a aborda efectele insuportabile asupra consumatorilor și societăților. Dacă nu este abordată rapid, situația de criză poate avea efecte negative grave asupra inflației, a lichidității operatorilor de pe piață și a economiei în ansamblu.
- (9) Este nevoie de un răspuns unitar și bine coordonat la nivelul Uniunii pentru a aborda creșterea puternică a prețurilor energiei electrice și impactul acestora asupra gospodăriilor și a industriei. Măsurile naționale necoordonate ar putea afecta funcționarea pieței interne a energiei, punând în pericol securitatea aprovizionării și conducând la creșteri suplimentare ale prețurilor în statele membre cele mai afectate de criză. Protejarea integrității pieței interne a energiei electrice este, prin urmare, esențială pentru menținerea și consolidarea solidarității necesare între statele membre.
- (10) Deși unele state membre ar putea fi mai expuse la efectele unei întreruperi a aprovizionării cu gaze din Rusia și la creșterile de preț rezultate, toate statele membre pot contribui la limitarea prejudiciului economic cauzat de o astfel de perturbare prin luarea de măsuri adecvate de reducere a cererii. Reducerea cererii de energie electrică la nivel național poate avea un efect pozitiv la nivelul întregii Uniuni asupra prețurilor energiei electrice, deoarece piețele energiei electrice sunt cuplate, iar economiile dintr-un stat membru aduc astfel beneficii și altor state membre.

- (11) Introducerea necoordonată a unor plafoane pentru veniturile de pe piață obținute din energia electrică produsă de generatori cu costuri marginale mai scăzute, cum ar fi sursele regenerabile de energie, energia nucleară și lignitul (denumiți în continuare „generatori inframarginali”), poate conduce la denaturări semnificative între generatori din Uniune, deoarece generatorii concurează la nivelul Uniunii pe o piață a energiei electrice cuplată. Asumarea unui angajament în sensul unui plafon comun la nivelul Uniunii pe veniturile de pe piață provenite de la generatori inframarginali ar trebui să permită evitarea unor astfel de denaturări. În plus, nu toate statele membre pot sprijini consumatorii în aceeași măsură din cauza resurselor financiare limitate, în timp ce unii generatori de energie electrică pot continua să beneficieze de venituri excedentare semnificative. Solidaritatea între statele membre prin intermediul plafonului pe veniturile de pe piață la nivelul Uniunii ar trebui să genereze venituri pentru ca statele membre să finanțeze măsuri de sprijinire a consumatorilor finali de energie electrică, cum ar fi gospodăriile, întreprinderile mici și mijlocii (IMM-urile) și industriile mari consumatoare de energie, menținând în același timp semnalele de preț de pe piețele din întreaga Uniune și comerțul transfrontalier.
- (12) Având în vedere creșterea extremă a prețurilor cu amănuntul la gaze și energie electrică, intervențiile statului și cele publice pentru protecția consumatorilor sunt deosebit de importante. Cu toate acestea, impactul deficitelor de aprovizionare cu gaze asupra prețurilor energiei electrice, precum și posibilitatea de finanțare a măsurilor de sprijin de la bugetul de stat diferă de la un stat membru la altul. Dacă numai unele state membre care dispun de resurse suficiente pot proteja respectivii clienți și furnizori, acest lucru ar duce la denaturări grave în piața internă. O obligație uniformă de a transfera veniturile excedentare către consumatori ar permite tuturor statelor membre să își protejeze consumatorii. Efectul pozitiv asupra prețurilor la energie ar avea un impact pozitiv asupra pieței de energie interconectate a Uniunii și ar contribui, de asemenea, la atenuarea ratei inflației. Prin urmare, în spiritul solidarității, măsurile adoptate într-un stat membru ar trebui să aibă, în piața interconectată a Uniunii, un efect pozitiv și în alte state membre.
- (13) În situația actuală, este oportun să se ia măsuri la nivelul Uniunii prin introducerea unei contribuții de solidaritate pentru societățile din Uniune și sediile permanente care desfășoară activități în sectoarele țițeiului, gazelor naturale, cărbunelui și rafinăriilor, pentru a atenua efectele economice directe ale creșterii prețurilor la energie pentru bugetele autorităților publice, pentru clienții finali și pentru societățile din întreaga Uniune. O astfel de contribuție de solidaritate ar trebui să fie excepțională și strict temporară.
- (14) Contribuția de solidaritate este un mijloc adecvat de abordare a profiturilor excedentare în cazul unor circumstanțe neprevăzute. Respectivul profituri nu corespund niciunui profit regulat pe care societățile din Uniune și sediile permanente care desfășoară activități în sectoarele țițeiului, gazelor naturale, cărbunelui și rafinăriilor l-ar fi putut obține în condiții normale, în cazul în care evenimentele imprevizibile de pe piețele energiei nu ar fi avut loc. Prin urmare, introducerea unei contribuții de solidaritate constituie o măsură comună și coordonată care permite, în spiritul solidarității, generarea de venituri suplimentare pentru ca autoritățile naționale să ofere sprijin financiar gospodăriilor și întreprinderilor puternic afectate de creșterea prețurilor la energie, asigurând, în același timp, condiții de concurență echitabile în întreaga Uniune. Contribuția ar trebui aplicată în paralel cu impozitele obișnuite pe profit percepute de fiecare stat membru de la societățile în cauză.
- (15) Pentru a asigura coerența între domeniile de politică energetică, măsurile prevăzute în prezentul regulament ar trebui să funcționeze ca un pachet interdependent, consolidându-se reciproc. Toate statele membre ar trebui să fie în măsură să sprijine consumatorii, într-un mod direcționat, prin intermediul veniturilor excedentare rezultate din plafonul pe veniturile de pe piață, prin reducerea cererii de energie electrică, care contribuie la scăderea prețurilor la energie, și prin intermediul încasărilor obținute din contribuția de solidaritate impusă societăților din Uniune și sediilor permanente care desfășoară activități în sectoarele țițeiului, gazelor naturale, cărbunelui și rafinăriilor. În același timp, scăderea cererii ar trebui să aibă efecte pozitive în ceea ce privește reducerea riscurilor la adresa securității aprovizionării, în conformitate cu obiectivele prevăzute în Directiva (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului (*).
- (16) Prin urmare, statele membre ar trebui să depună eforturi pentru a-și reduce consumul total brut de energie electrică la nivelul tuturor consumatorilor, inclusiv al celor care nu sunt încă dotați cu sisteme sau dispozitive de contorizare inteligentă care să le permită să își monitorizeze consumul în timpul anumitor ore ale zilei.

(* Directiva (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE (JO L 158, 14.6.2019, p. 125).

- (17) Pentru a menține stocurile de combustibil pentru producerea de energie electrică și pentru a viza în mod specific orele în care prețul energiei electrice sau consumul de energie electrică este cel mai ridicat, atunci când generarea de energie electrică pe bază de gaze are un impact deosebit de semnificativ asupra prețului marginal, fiecare stat membru ar trebui să își reducă consumul brut de energie electrică în timpul orelor de vârf identificate.
- (18) Pe baza profilului tipic de consum de energie electrică în orele de vârf, un obiectiv obligatoriu de reducere a cererii cu 5 % în timpul orelor de vârf ar asigura faptul că statele membre îi vizează în mod mai specific pe consumatorii care pot fi flexibili prin oferte de reducere a cererii pe bază orară, inclusiv prin intermediul unor agregatori independenți. Prin urmare, o reducere activă a cererii de energie electrică cu cel puțin 5 % în timpul orelor selectate ar trebui să contribuie la o reducere a consumului de combustibil și la o mai bună repartizare a cererii între ore, ceea ce ar avea impact asupra prețurilor orare de pe piață.
- (19) Statele membre ar trebui să aibă libertatea de a alege măsurile adecvate pentru atingerea obiectivelor de reducere a cererii, pentru a ține cont de particularitățile naționale. Atunci când elaborează măsuri de reducere a cererii de energie electrică, statele membre ar trebui să se asigure că măsurile respective sunt concepute în așa fel încât să nu submineze obiectivele Uniunii în materie de electrificare, astfel cum sunt prevăzute în Comunicarea Comisiei din 8 iulie 2020 intitulată „Consolidarea unei economii neutre climatic: o strategie a UE pentru integrarea sistemului energetic”. Electrificarea este esențială pentru a reduce dependența Uniunii de combustibilii fosili și pentru a asigura autonomia strategică pe termen lung a Uniunii Europene, deoarece acest lucru duce la limitarea amplitudinii actualei crize energetice și la prevenirea unor viitoare crize energetice. Măsurile de reducere a consumului brut de energie electrică ar putea include campanii naționale de sensibilizare, publicarea de informații specifice privind situația preconizată în sistemul de energie electrică, măsuri de reglementare care limitează consumul neesențial de energie și stimulente specifice pentru reducerea consumului de energie electrică.
- (20) Atunci când identifică măsuri adecvate de reducere a cererii în timpul orelor de vârf, statele membre ar trebui, în special, să ia în considerare măsuri bazate pe piață, cum ar fi licitațiile sau sistemele de ofertare, prin care ar putea stimula o reducere a consumului într-un mod eficient din punct de vedere economic. Pentru a asigura eficiența și punerea în aplicare rapidă, statele membre ar putea utiliza inițiativele existente și ar putea extinde sistemele existente pentru a dezvolta răspunsul părții de consum. Măsurile luate la nivel național ar putea include, de asemenea, stimulente financiare sau compensații pentru participanții de pe piață afectați, în cazul în care se obține o reducere tangibilă a cererii în plus față de consumul normal preconizat.
- (21) Pentru a sprijini statele membre care realizează reducerile necesare ale cererii prevăzute în prezentul regulament și pentru a oferi orientări acestor state, Comisia ar trebui să faciliteze schimbul de bune practici între statele membre.
- (22) Având în vedere creșterea extraordinară și bruscă a prețurilor energiei electrice și riscul iminent de noi creșteri, este necesar ca statele membre să instituie imediat măsurile necesare în vederea reducerii consumului brut de energie electrică pentru a facilita reduceri rapide ale prețurilor și pentru a reduce la minimum utilizarea combustibililor fosili.
- (23) Pe piața angro pentru ziua următoare, centralele electrice cel mai puțin costisitoare sunt dispacerizate mai întâi, dar prețul primit de toți participanții pe piață este stabilit de ultima centrală de care este nevoie pentru a acoperi cererea, care este centrala cu cele mai mari costuri marginale, atunci când piața se echilibrează. Recenta creștere a prețului gazelor naturale și al cărbunelui superior s-a tradus printr-o creștere excepțională și de durată a prețurilor la care instalațiile de producere a energiei electrice pe bază de gaze și cărbune licitează pe piața angro pentru ziua următoare. Acest lucru a condus, la rândul său, la prețuri excepțional de ridicate pe piața angro pentru ziua următoare în întreaga Uniune, deoarece instalațiile respective sunt adesea centralele cu cele mai mari costuri marginale de care este nevoie pentru a satisface cererea de energie electrică.
- (24) Având în vedere rolul prețului pe piața pentru ziua următoare ca referință pentru prețul de pe alte piețe angro de energie electrică și faptul că toți participanții la piață primesc prețul de închidere, tehnologiile cu costuri marginale semnificativ mai scăzute au înregistrat în mod constant venituri ridicate de la agresiunea militară rusă împotriva Ucrainei în februarie 2022, cu mult peste așteptările lor atunci când au decis să investească.
- (25) Într-o situație în care consumatorii sunt expuși unor prețuri extrem de ridicate, care afectează și economia Uniunii, este necesar să se limiteze temporar veniturile extraordinare de pe piață ale producătorilor cu costuri marginale mai scăzute, prin aplicarea unui plafon pe veniturile de pe piață obținute prin vânzarea de energie electrică în Uniune.
- (26) Pentru a evita eludarea aplicării plafonului pe veniturile de pe piață, statele membre ar trebui să instituie măsuri eficiente pentru a se asigura că plafonul pe veniturile de pe piață este aplicat în mod efectiv în situațiile în care producătorii fac parte dintr-un grup de societăți.

- (27) Nivelul la care se stabilește plafonul pe veniturile de pe piață nu ar trebui să pună în pericol capacitatea producătorilor cărora li se aplică, inclusiv a producătorilor de energie din surse regenerabile, de a-și recupera costurile de investiții și de exploatare și ar trebui să mențină și să stimuleze investițiile viitoare în capacitatea necesară pentru un sistem energetic decarbonizat și fiabil. Plafonul pe veniturile de pe piață, întrucât este un plafon uniform în întreaga Uniune, este cea mai potrivită modalitate de a menține funcționarea pieței interne a energiei electrice, întrucât un astfel de plafon ar menține concurența bazată pe prețuri între producătorii de energie electrică pe baza diferitelor tehnologii, în special pentru sursele regenerabile de energie.
- (28) În timp ce vârfurile ocazionale și pe termen scurt ale prețurilor pot fi considerate o caracteristică normală pe o piață a energiei electrice și pot fi utile pentru ca unii investitori să își recupereze investițiile în producție, creșterea extremă și durabilă a prețurilor observată începând cu februarie 2022 este net diferită de situația normală a pieței, caracterizată de prețuri de vârf ocazionale. Prin urmare, plafonul pe veniturile de pe piață nu ar trebui stabilit sub așteptările rezonabile ale participanților la piață în ceea ce privește nivelul mediu al prețurilor energiei electrice în orele în care cererea de energie electrică era la nivelul maxim înainte de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei. Înainte de februarie 2022, prețurile medii de vârf de pe piața angro de energie electrică erau preconizate în mod semnificativ și constant sub 180 EUR/MWh la nivelul Uniunii în ultimele decenii, în pofida diferențelor de prețuri la energia electrică între regiunile din Uniune. Întrucât decizia inițială de investiție a participanților la piață a fost luată pe baza unei așteptări ca, în medie, prețurile să fie mai mici decât acest nivel din timpul orelor de vârf, stabilirea unui plafon pe veniturile de pe piață la 180 EUR/MWh constituie un nivel substanțial mai ridicat decât aceste așteptări inițiale ale pieței. Prin păstrarea unei marje în raport cu prețul pe care investitorii l-ar fi putut preconiza în mod rezonabil, este necesar să se asigure că plafonul pe veniturile de pe piață nu compromite evaluarea inițială a rentabilității investițiilor.
- (29) În plus, plafonul pe veniturile de pe piață de 180 EUR/MWh este în mod constant mai ridicat, incluzând o marjă rezonabilă, decât costul egalizat actual al producerii de energie (LCOE) pentru tehnologiile de producție relevante, permițând producătorilor cărora li se aplică să își acopere costurile de investiții și de exploatare. Având în vedere că plafonul pe veniturile de pe piață lasă o marjă considerabilă între LCOE rezonabil și plafonul pe veniturile de pe piață, acesta nu ar trebui să afecteze investițiile în noi capacități inframarginale.
- (30) Plafonul pe veniturile de pe piață ar trebui să se aplice în funcție de veniturile de pe piață, mai degrabă decât în funcție de veniturile totale din producție (care includ alte surse potențiale de venituri cum ar fi primele fixe), pentru a se evita un impact semnificativ asupra rentabilității preconizate inițial a unui proiect. Indiferent de forma contractuală în care poate avea loc tranzacționarea energiei electrice, plafonul pe veniturile de pe piață ar trebui să se aplice numai veniturilor de pe piață realizate. Acest lucru este necesar pentru a se evita prejudicierea producătorilor care nu beneficiază efectiv de prețurile actuale ridicate ale energiei electrice din cauza faptului că și-au acoperit veniturile împotriva fluctuațiilor de pe piața angro de energie electrică. Prin urmare, în măsura în care obligațiile contractuale existente sau viitoare, cum ar fi contractele de achiziție de energie electrică din surse regenerabile și alte tipuri de contracte de achiziție de energie electrică sau de acoperire a riscurilor la termen, conduc la venituri pe piață obținute din producția de energie electrică mai mici sau egale cu plafonul pe veniturile de pe piață, veniturile în cauză nu ar trebui să fie afectate de prezentul regulament. Așadar, măsura prin care se introduce plafonul pe veniturile de pe piață nu ar trebui să descurajeze participanții la piață să își asume astfel de obligații contractuale.
- (31) Deși aplicarea plafonului pe veniturile de pe piață la momentul decontării tranzacțiilor ar putea fi mai eficientă, este posibil ca această opțiune să nu fie întotdeauna disponibilă, de exemplu din cauza diferențelor în ceea ce privește modul în care sunt organizate piețele angro de energie electrică în statele membre și în diferite intervale de timp. Pentru a ține seama de particularitățile naționale și pentru a facilita aplicarea plafonului pe veniturile de pe piață la nivel național, statele membre ar trebui să aibă libertatea de a decide dacă plafonul urmează să fie aplicat în momentul decontării schimbului de energie electrică sau ulterior. Statele membre ar trebui, de asemenea, să își păstreze libertatea de a prefinanța măsuri de sprijinire a clienților finali de energie electrică și de a colecta veniturile de pe piață într-o etapă ulterioară. Comisia ar trebui să ofere orientări statelor membre în ceea ce privește punerea în aplicare a respectivei măsuri.
- (32) Plafonul pe veniturile de pe piață ar trebui să se aplice tehnologiilor cu costuri marginale mai mici decât plafonul respectiv, cum ar fi, de exemplu, energia eoliană, solară, nucleară sau lignitul.

- (33) Plafonul pe veniturile de pe piață nu ar trebui să se aplice tehnologiilor cu costuri marginale ridicate dependente de prețul combustibilului necesar pentru a produce energia electrică, cum ar fi centralele electrice pe bază de gaze și cărbune superior, deoarece costurile lor de exploatare ar depăși cu mult nivelul plafonului pe veniturile de pe piață, iar aplicarea sa ar pune în pericol viabilitatea economică a acestora. Pentru a menține stimulentele pentru o scădere globală a consumului de gaze, plafonul pe veniturile de pe piață nu ar trebui să se aplice nici tehnologiilor care, în concurență directă cu centralele electrice pe bază de gaze, oferă flexibilitate sistemului de energie electrică și prezintă oferte pe piața energiei electrice pe baza costurilor lor de oportunitate, cum ar fi răspunsul părții de consum și stocarea.
- (34) Plafonul pe veniturile de pe piață nu ar trebui să se aplice tehnologiilor care utilizează ca materie primă înlocuitori ai gazelor naturale, cum ar fi biometanul, pentru a nu pune în pericol conversia centralelor electrice pe bază de gaze existente, în conformitate cu obiectivele REPowerEU stabilite în special în comunicarea Comisiei din 18 mai 2022 referitoare la REPowerEU Plan (denumit în continuare „planul REPowerEU”).
- (35) Pentru a menține stimulentele pentru dezvoltarea de tehnologii inovatoare, plafonul pe veniturile de pe piață nu ar trebui să se aplice proiectelor demonstrative.
- (36) În unele state membre, veniturile obținute de la unii generatori sunt deja plafonate prin măsuri de stat și publice, cum ar fi tarifele fixe și contractele bidirecționale pentru diferență. Generatorii respectivi nu beneficiază de creșterea veniturilor ca urmare a recente creșteri a prețurilor energiei electrice. Prin urmare, producătorii existenți cărora li se aplică acest tip de măsuri de stat, care nu au fost adoptate ca răspuns la criza energetică actuală, ar trebui excluși de la aplicarea plafonului pe veniturile de pe piață. În mod similar, plafonul pe veniturile de pe piață nu ar trebui să se aplice producătorilor ale căror venituri de pe piață sunt supuse altor măsuri de reglementare luate de autoritățile publice, în temeiul cărora veniturile sunt transferate direct consumatorilor.
- (37) Pentru a asigura aplicarea efectivă a plafonului pe veniturile de pe piață, producătorii, intermediarii și participanții la piață relevanți ar trebui să furnizeze datele necesare autorităților competente din statele membre și, după caz, operatorilor de sistem și operatorilor pieței de energie electrică desemnați. Având în vedere numărul mare de tranzacții individuale pentru care autoritățile competente din statele membre trebuie să asigure aplicarea plafonului pe veniturile de pe piață, autoritățile respective ar trebui să aibă posibilitatea de a utiliza estimări rezonabile pentru calcularea plafonului pe veniturile de pe piață.
- (38) Pentru a gestiona situațiile în care aplicarea plafonului pe veniturile de pe piață ar putea afecta stimulentele destinate participanților la piață pentru furnizarea de energie de echilibrare sau pentru redispecerizare și comercializare în contrapartidă, statele membre ar trebui să poată decide să nu aplice plafonul pe veniturile de pe piață obținute din vânzarea de energie electrică pe piața energiei de echilibrare și din compensația financiară pentru redispecerizare și comercializare în contrapartidă.
- (39) Pentru a ține seama de preocupările legate de securitatea aprovizionării, statele membre ar trebui să aibă posibilitatea de a stabili plafonul pe veniturile de pe piață într-un mod care să permită producătorilor de energie electrică să rețină 10 % din veniturile excedentare peste plafonul pe veniturile de pe piață.
- (40) Având în vedere că mixul de producție și structura costurilor instalațiilor de producție a energiei electrice diferă foarte mult de la un stat membru la altul, acestea ar trebui să aibă posibilitatea de a menține sau de a introduce, în condiții specifice, măsuri naționale de criză.
- (41) În special, statele membre ar trebui să aibă în continuare posibilitatea de a limita și mai mult veniturile producătorilor cărora li se aplică plafonul pe veniturile de pe piață la nivelul Uniunii și de a stabili un plafon specific pe veniturile de pe piață obținute din vânzarea de energie electrică produsă pe bază de cărbune superior, al cărui preț poate fi semnificativ mai mic decât prețul tehnologiilor marginale în unele state membre. În vederea asigurării securității juridice, statele membre ar trebui, de asemenea, să aibă posibilitatea de a menține sau de a introduce măsuri naționale de criză, care să limiteze veniturile de pe piață ale altor producători decât cei cărora li se aplică plafonul pe veniturile de pe piață la nivelul Uniunii.

- (42) Pentru a asigura securitatea aprovizionării, statele membre ar trebui să fie în măsură să stabilească un plafon mai ridicat pe veniturile de pe piață pentru producătorii cărora, în caz contrar, li s-ar aplica plafonul pe veniturile de pe piață la nivelul Uniunii, atunci când costurile lor de investiții și de exploatare sunt mai mari decât plafonul pe veniturile de pe piață la nivelul Uniunii.
- (43) Creșterea fluxurilor comerciale între zonele de ofertare din cauza diferențelor mari de preț dintre ele, cauzate de criză, a condus la o creștere considerabilă a rentelor aferente congestiilor în unele state membre. Veniturile provenite din congestii ar trebui alocate în continuare pentru îndeplinirea obiectivelor prioritare prevăzute la articolul 19 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului ^(*). Cu toate acestea, în cazuri justificate în mod corespunzător și sub controlul autorităților lor de reglementare, statele membre ar trebui să aibă posibilitatea de a distribui restul veniturilor excedentare direct către clienții finali de energie electrică, în loc să le utilizeze exclusiv în scopurile menționate la articolul 19 alineatul (3) din regulamentul respectiv.
- (44) Având în vedere că, prin aplicarea plafonului pe veniturile de pe piață, nu toate statele membre își pot sprijini clienții finali în aceeași măsură din cauza unor circumstanțe legate de dependența lor de importurile de energie electrică din alte țări, este necesar ca statele membre cu importuri nete de energie electrică mai mari sau egale cu 100 % să aibă acces la acorduri de partajare a veniturilor excedentare cu principalul stat membru exportator, în spiritul solidarității. De asemenea, astfel de acorduri de solidaritate sunt încurajate, în special, pentru a reflecta relații comerciale dezechilibrate.
- (45) Practicile comerciale, precum și cadrul de reglementare din sectorul energiei electrice sunt semnificativ diferite de cele din sectorul combustibililor fosili. Având în vedere că plafonul pe veniturile de pe piață urmărește să simuleze rezultatele pieței pe care producătorii le-ar putea aștepta dacă lanțurile de aprovizionare globale ar funcționa în mod normal, fără întreruperile survenite în aprovizionarea cu gaze începând cu februarie 2022, este necesar ca măsura privind producătorii de energie electrică să se aplice veniturilor rezultate din producția de energie electrică. În schimb, întrucât contribuția de solidaritate temporară vizează rentabilitatea societăților din Uniune și sediilor permanente care desfășoară activități în sectoarele țiteiului, gazelor naturale, cărbunelui și rafinăriilor, care a crescut semnificativ în comparație cu anii precedenți, este necesar ca aceasta să se aplice profiturilor întreprinderilor respective.
- (46) Statele membre ar trebui să se asigure că veniturile excedentare care rezultă din aplicarea plafonului pe veniturile de pe piață în domeniul energiei electrice sunt transferate clienților finali de energie electrică pentru a atenua impactul prețurilor excepțional de ridicate ale energiei electrice. Veniturile excedentare ar trebui să fie direcționate către clienții, atât gospodării, cât și întreprinderi, care sunt afectați în mod deosebit de prețurile ridicate ale energiei electrice. În absența măsurilor propuse, există riscul ca numai statele membre mai bogate să dispună de resursele necesare pentru a-și proteja consumatorii, ceea ce ar duce la denaturări grave ale pieței interne.
- (47) Veniturile obținute prin aplicarea plafonului ar trebui să ajute statele membre să finanțeze măsuri precum transferurile de venituri, compensarea facturilor, compensarea furnizorilor pentru furnizarea la prețuri sub nivelul costurilor, precum și investițiile care ar conduce la o reducere structurală a consumului, în special pentru energia electrică produsă din combustibili fosili. Atunci când se acordă sprijin clienților necasnici, aceștia ar trebui să depună eforturi în vederea realizării de investiții în tehnologii de decarbonizare, inclusiv în energia din surse regenerabile, de exemplu prin intermediul unor acorduri de cumpărare de energie electrică sau prin investiții directe în producerea de energie din surse regenerabile, sau să realizeze investiții în eficiența energetică.
- (48) Intervențiile publice în stabilirea prețurilor de furnizare a energiei electrice constituie, în principiu, o măsură care denaturează piața. Prin urmare, astfel de intervenții pot fi efectuate numai cu titlu de obligații de serviciu public și ar trebui să fie supuse unor condiții specifice. În prezent, în temeiul Directivei (UE) 2019/944, sunt permise prețuri reglementate pentru gospodării și microîntreprinderi și, de asemenea, sunt permise, inclusiv sub nivelul costurilor, pentru clienții vulnerabili și cei afectați de sărăcia energetică. Cu toate acestea, în contextul actualei creșteri excepționale a prețurilor energiei electrice, setul de măsuri de care dispun statele membre pentru a sprijini consumatorii ar trebui extins temporar, oferind posibilitatea de a include IMM-urile în domeniul de aplicare al prețurilor reglementate și permițând stabilirea de prețuri reglementate sub nivelul costurilor. O astfel de extindere ar putea fi finanțată din plafonul pe veniturile de pe piață.

^(*) Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică (JO L 158, 14.6.2019, p. 54).

- (49) Este important ca, în cazul în care prețurile cu amănuntul reglementate sunt inferioare costurilor, să nu se facă discriminări între furnizori și să nu li se impună acestora costuri inechitabile. Prin urmare, furnizorii ar trebui să fie compensați în mod echitabil pentru costurile pe care le suportă pentru furnizarea la prețuri reglementate, fără a se aduce atingere aplicării normelor privind ajutoarele de stat. Costul impus de prețurile reglementate sub nivelul costurilor ar trebui să fie finanțat din veniturile provenite din aplicarea plafonului pe veniturile de pe piață. Pentru a răspunde nevoilor în materie de energie ale consumatorilor evitându-se totodată ca astfel de măsuri să ducă la creșterea cererii de energie electrică, prețurile reglementate sub nivelul costurilor ar trebui să acopere doar o cantitate limitată din consum. Sistemele furnizorilor de ultimă instanță și alegerea furnizorului de ultimă instanță de către statele membre nu ar trebui să fie afectate de prezentul regulament.
- (50) Fără a-și modifica în mod substanțial structura costurilor și fără a-și spori investițiile, societățile din Uniune și sediile permanente care generează cel puțin 75 % din cifra de afaceri din activități în sectoarele țițeiului, gazelor naturale, cărbunelui și rafinăriilor au înregistrat o creștere a profiturilor datorită circumstanțelor bruște și imprevizibile ale războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, reducerii aprovizionării cu energie și creșterii cererii ca urmare a temperaturilor extrem de ridicate.
- (51) Contribuția de solidaritate temporară ar trebui să funcționeze ca o măsură de redistribuire pentru a se asigura faptul că societățile vizate care au obținut profituri excedentare ca urmare a circumstanțelor neprevăzute contribuie proporțional la remedierea crizei energetice de pe piața internă.
- (52) Baza de calcul a contribuției de solidaritate temporară o reprezintă profiturile impozabile ale societăților și sediilor permanente care au domiciliu fiscal în Uniune din sectoarele țițeiului, gazelor naturale, cărbunelui și rafinăriilor, astfel cum sunt stabilite în tratatele bilaterale sau în legislațiile fiscale naționale ale statelor membre pentru exercițiul financiar care începe la 1 ianuarie 2022 și/sau la 1 ianuarie 2023 ori ulterior acestor date și pentru întreaga lor durată respectivă. Statele membre care impozitează doar profiturile distribuite ale societăților ar trebui să aplice contribuția de solidaritate temporară profiturilor calculate, indiferent de distribuirea acestora. Exercițiul financiar este determinat prin trimitere la normele în vigoare în temeiul legislațiilor naționale ale statelor membre.
- (53) Numai profiturile realizate în 2022 și/sau 2023 care depășesc o creștere de 20 % a profiturilor impozabile medii generate în cele patru exerciții financiare care încep la 1 ianuarie 2018 sau după această dată ar trebui să facă obiectul contribuției de solidaritate.
- (54) Această abordare ar asigura faptul că o parte din marja de profit, care nu se datorează evoluțiilor imprevizibile de pe piețele energiei în urma războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, ar putea fi utilizată de societățile din Uniune și sediile permanente în cauză pentru investiții viitoare sau pentru asigurarea stabilității lor financiare în timpul crizei energetice actuale, inclusiv pentru industriile mari consumatoare de energie. Această abordare a stabilirii bazei de calcul ar asigura proporționalitatea contribuției de solidaritate în diferite state membre. În același timp, stabilirea unei rate minime ar trebui să asigure faptul că contribuția de solidaritate este atât echitabilă, cât și proporțională. Statele membre ar trebui să aibă libertatea de a aplica o rată mai mare decât 33 % pentru contribuția lor de solidaritate. Acest lucru ar trebui să permită statelor membre în cauză să își stabilească rata preferată pe care o consideră acceptabilă și adecvată în cadrul sistemelor lor juridice naționale.
- (55) Statele membre ar trebui să ia măsurile necesare pentru a asigura aplicarea integrală a contribuției de solidaritate prevăzute în prezentul regulament și ar putea să prevadă ajustările necesare în dreptul intern, în special pentru a asigura colectarea în timp util a contribuției de solidaritate, inclusiv pe baza veniturilor nete cu care poate fi compensată contribuția de solidaritate, pentru a asigura deductibilitatea sau nedeductibilitatea contribuției de solidaritate sau pentru a asigura tratarea pierderilor din exercițiile financiare anterioare, tratarea în mod consecvent a exercițiilor financiare reduse pentru societățile înființate în 2022 și/sau 2023 ori pentru întreprinderile care au trecut prin restructurări sau fuziuni, în scopul calculării contribuției de solidaritate.
- (56) Contribuția de solidaritate ar trebui utilizată pentru: (i) măsuri de sprijin financiar destinat consumatorilor finali de energie și, în special, gospodăriilor vulnerabile, spre a atenua efectele prețurilor ridicate la energie; (ii) măsuri de sprijin financiar pentru a contribui la reducerea consumului de energie; (iii) măsuri de sprijin financiar pentru susținerea întreprinderilor din industriile mari consumatoare de energie; și (iv) măsuri de sprijin financiar pentru dezvoltarea autonomiei energetice a Uniunii. Statele membre ar trebui, de asemenea, să li se permită să aloce o parte din încasările obținute din contribuția de solidaritate temporară pentru finanțarea comună. Aceste măsuri necesită o flexibilitate considerabilă pentru a se ține seama de procesele bugetare ale statelor membre.

- (57) Utilizarea încasărilor în aceste scopuri reflectă caracterul excepțional și temporar al contribuției de solidaritate ca măsură menită să reducă și să atenueze efectele negative ale crizei energetice asupra gospodăriilor și întreprinderilor din întreaga Uniune, cu obiectivul de a proteja piața internă și de a preveni riscul unei fragmentări suplimentare. Creșterea prețurilor la energie afectează toate statele membre. Cu toate acestea, din cauza diferențelor în ceea ce privește mix energetic respectiv al acestora, nu toate statele membre sunt afectate în același mod și nu toate dispun de aceeași marjă de manevră bugetară pentru a lua măsurile necesare în scopul de a proteja gospodăriile și societățile vulnerabile. În absența unei măsuri la nivelul Uniunii, cum ar fi o contribuție de solidaritate, există un risc ridicat de perturbare și de fragmentare suplimentară a pieței interne, care ar fi în detrimentul tuturor statelor membre, având în vedere integrarea piețelor energiei și a lanțurilor valorice. Combaterea sărăciei energetice și abordarea consecințelor sociale ale crizei energetice, în special pentru a proteja lucrătorii din industriile expuse, reprezintă, de asemenea, o chestiune de solidaritate între statele membre. Pentru a maximiza impactul contribuției de solidaritate, încasările obținute din aceasta ar trebui utilizate în mod coordonat și/sau prin intermediul instrumentelor de finanțare ale Uniunii, în spiritul solidarității.
- (58) În special, statele membre ar trebui să direcționeze măsurile de sprijin financiar către gospodăriile și întreprinderile cele mai vulnerabile, care sunt cel mai grav afectate de creșterea prețurilor la energie. Acest lucru ar menține stimulentele de preț pentru a reduce cererea de energie și a economisi energie. În plus, vizarea gospodăriilor celor mai vulnerabile și cu constrângeri de lichiditate ar avea un efect pozitiv asupra consumului global (permițând evitarea excluderii excesive a cheltuielilor cu bunuri neenergetice), având în vedere înclinația ridicată spre consum pentru respectivul grup de gospodării. De asemenea, încasările din contribuția de solidaritate ar trebui utilizate pentru promovarea reducerii consumului de energie. În acest sens, încasările respective ar trebui utilizate, de exemplu, în scopul unor licitații sau sisteme de ofertare menite să reducă cererea, al reducerii costurilor de achiziție de energie ale consumatorilor finali de energie pentru anumite volume de consum de energie sau al promovării investițiilor consumatorilor finali de energie – atât gospodării, cât și întreprinderi vulnerabile – în surse regenerabile de energie, în eficiența energetică sau în alte tehnologii de decarbonizare. Încasările din contribuția de solidaritate ar trebui, de asemenea, să fie utilizate pentru sprijinirea financiară a întreprinderilor din industriile mari consumatoare de energie și din regiunile care se bazează pe respectivele industrii. În industriile mari consumatoare de energie, cum ar fi industria îngrășămintelor, costurile cresc vertiginos din cauza creșterii prețurilor la energie. Măsurile de sprijin financiar trebuie să fie condiționate de investiții în energia din surse regenerabile, în eficiența energetică sau în alte tehnologii de decarbonizare. În plus, măsurile care contribuie la creșterea autonomiei Uniunii în domeniul energiei ar trebui sprijinite prin investiții în conformitate cu obiectivele stabilite în comunicarea Comisiei din 8 martie 2022 intitulată „REPowerEU: acțiuni europene comune pentru o energie mai accesibilă ca preț, sigură și durabilă” (denumită în continuare „REPowerEU: acțiuni europene comune”) și în planul REPowerEU, în special pentru proiectele cu o dimensiune transfrontalieră.
- (59) Statele membre ar putea decide, de asemenea, să aloce o parte din încasările obținute din contribuția de solidaritate pentru finanțarea comună a măsurilor menite să reducă efectele negative ale crizei energetice, printre care se numără sprijinul pentru protejarea ocupării forței de muncă și pentru recalificarea și perfecționarea forței de muncă, sau să promoveze investițiile în eficiența energetică și în energia din surse regenerabile, inclusiv în proiecte transfrontaliere. Aspectul finanțării comune acoperă atât partajarea costurilor pe bază de proiect între statele membre, cât și canalizarea prin intermediul unui instrument al Uniunii pe baza alocării voluntare de către statele membre a veniturilor la bugetul Uniunii, în spiritul solidarității.
- (60) Monitorizarea și raportarea periodică și eficace către Comisie sunt esențiale pentru evaluarea progreselor înregistrate de statele membre în ceea ce privește atingerea obiectivelor de reducere a cererii, punerea în aplicare a plafonului pe veniturile de pe piață, utilizarea veniturilor excedentare și aplicarea prețurilor reglementate.
- (61) Statele membre ar trebui să raporteze Comisiei cu privire la aplicarea contribuției de solidaritate pe teritoriile lor respective, precum și cu privire la orice modificări pe care le aduc cadrelor lor juridice naționale în acest scop, inclusiv cu privire la legislația suplimentară care ar putea fi necesară pentru a asigura punerea în aplicare coerentă la nivel intern a contribuției de solidaritate.
- (62) Statele membre ar trebui, de asemenea, să raporteze cu privire la utilizarea încasărilor din contribuția de solidaritate. În special, scopul este de a se asigura că statele membre utilizează încasările în conformitate cu utilizarea prevăzută în prezentul regulament.

- (63) Statele membre ar trebui să aplice contribuția de solidaritate stabilită prin prezentul regulament pe teritoriile lor respective, cu excepția cazului în care au adoptat măsuri naționale echivalente. Obiectivul măsurii naționale ar trebui să fie considerat similar cu obiectivul general al contribuției de solidaritate stabilit de prezentul regulament atunci când acesta constă în contribuția la accesibilitatea prețului energiei. Ar trebui să se considere că o măsură națională face obiectul unor norme similare cu cele care se aplică contribuției de solidaritate în cazul în care acoperă activități din sectorul șteiului, al gazelor naturale, al cărbunelui și al rafinărilor, stabilește o bază, prevede o rată și asigură că veniturile obținute în urma măsurii naționale sunt utilizate în scopuri comparabile cu cele ale contribuției de solidaritate.
- (64) Contribuția de solidaritate și cadrul juridic al Uniunii care o reglementează ar trebui să aibă un caracter temporar pentru a aborda situația excepțională și urgentă care a apărut în Uniune în ceea ce privește creșterea prețurilor la energie. Contribuția de solidaritate ar trebui să se aplice profiturilor excedentare generate în 2022 și/sau 2023 pentru a aborda și a atenua efectele dăunătoare ale crizei energetice actuale pentru gospodării și întreprinderi. Aplicarea contribuției de solidaritate la întregul exercițiu financiar ar trebui să permită utilizarea profiturilor excedentare pentru perioada relevantă, în interesul public de a atenua consecințele crizei energetice, lăsând în același timp o porție adecvată din totalul profiturilor întreprinderilor în cauză.
- (65) Contribuția de solidaritate ar trebui să se aplice numai exercițiului financiar 2022 și/sau 2023. Până la 15 octombrie 2023 și 15 octombrie 2024, când autoritățile naționale vor avea o imagine cu privire la colectarea contribuției de solidaritate, Comisia ar trebui să reexamineze situația și să prezinte un raport Consiliului.
- (66) În cazul în care un stat membru se confruntă cu dificultăți în aplicarea prezentului regulament și, în special, a contribuției de solidaritate temporare, acesta ar trebui să se consulte, după caz, cu Comisia Europeană, în conformitate cu articolul 4 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE).
- (67) Ținând seama de situația lor economică și socială structurală, precum și de caracteristicile lor fizice, regiunile ultraperiferice în înțelesul articolului 349 din TFUE nu pot fi interconectate cu piețele de energie a Uniunii. Prin urmare, acestea nu sunt obligate să aplice dispozițiile privind reducerea consumului brut de energie electrică în timpul orelor de vârf și plafonul pe veniturile de pe piață. Pe lângă aceasta, statele membre ar trebui să aibă posibilitatea de a exclude aplicarea dispozițiilor respective în cazul energiei electrice produse în sisteme izolate mici sau în sisteme conectate mici astfel cum sunt definite în Directiva (UE) 2019/944. În plus, având în vedere caracteristicile lor distincte, Ciprul și Malta nu aplică integral aquis-ul pieței energiei din Uniune. Ciprul este complet izolat de rețelele transeuropene de energie, în timp ce Malta are doar o interconectare limitată la acestea. Întrucât o abordare diferențiată pentru aceste state membre ar avea doar un efect limitat asupra pieței interne a energiei, Ciprul și Malta ar trebui să poată aplica în mod voluntar dispozițiile referitoare la reducerea consumului lor brut de energie electrică în timpul orelor de vârf și la plafonul pe veniturile de pe piață. În plus, în cazul în care Ciprul decide să aplice dispozițiile privind plafonul pe veniturile de pe piață și pentru a asigura stabilitatea sistemului său de energie electrică, acesta nu ar trebui să fie obligat să aplice plafonul pe veniturile de pe piață în cazul energiei electrice rezultate din produse din ștei.
- (68) Volatilitatea prețurilor subiacente ale gazelor naturale creează dificultăți pentru întreprinderile energetice active pe piețele la termen ale energiei electrice, în special în ceea ce privește accesul la garanții adecvate. Comisia, în cooperare cu Autoritatea Europeană pentru Valori Mobiliare și Piețe și cu Autoritatea Bancară Europeană, evaluează aspectele legate de eligibilitatea garanțiilor și a marjelor, precum și posibile modalități de limitare a volatilității excesive pe parcursul zilei.
- (69) În plus, măsurile prevăzute în prezentul regulament sunt în concordanță cu activitatea complementară și în curs a Comisiei privind organizarea pe termen lung a pieței, astfel cum s-a anunțat în Comunicarea sa din 18 mai 2022 privind intervențiile pe termen scurt pe piața energiei electrice și îmbunătățirile pe termen lung ale organizării pieței energiei electrice, care a fost publicată împreună cu planul REPowerEU.
- (70) Având în vedere amploarea crizei energetice, nivelul impactului său social, economic și financiar și necesitatea de a acționa cât mai curând posibil, prezentul regulament ar trebui să intre în vigoare în regim de urgență în ziua următoare datei publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

- (71) Având în vedere caracterul excepțional al măsurilor prevăzute în prezentul regulament și necesitatea de a le aplica în special în sezonul de iarnă 2022-23, prezentul regulament ar trebui să se aplice până la 31 decembrie 2023.
- (72) Întrucât obiectivele prezentului regulament, și anume instituirea unei intervenții de urgență pentru a atenua efectele prețurilor ridicate ale energiei nu pot fi realizate în mod satisfăcător de către statele membre, dar, având în vedere amploarea și efectele sale, pot fi realizate mai bine la nivelul Uniunii, Uniunea poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din TUE. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut la articolul respectiv, prezentul regulament nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea acestui obiectiv,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

CAPITOLUL I

Obiect și definiții

Articolul 1

Obiect și domeniu de aplicare

Prezentul regulament stabilește o intervenție de urgență pentru a atenua efectele prețurilor ridicate ale energiei prin măsuri excepționale, specifice și limitate în timp. Aceste măsuri au scopul de a reduce consumul de energie electrică, de a introduce un plafon pe veniturile de pe piață pe care anumiți producători le obțin din producția de energie electrică și de a redistribui clienților finali de energie electrică într-un mod specific, de a permite statelor membre să aplice măsuri de intervenție publică în stabilirea prețurilor de furnizare a energiei electrice pentru clienții casnici și IMM-uri și de a stabili norme privind o contribuție de solidaritate obligatorie temporară din partea societăților din Uniune și a sediilor permanente care desfășoară activități în sectoarele țiteiului, gazelor naturale, cărbunelui și rafinăriilor, pentru a contribui la accesibilitatea prețului la energie pentru gospodării și întreprinderi.

Articolul 2

Definiții

În sensul prezentului regulament, se aplică definițiile stabilite la articolul 2 din Regulamentul (UE) 2019/943 și la articolul 2 din Directiva (UE) 2019/944. În plus, se aplică următoarele definiții:

1. „întreprindere mică sau mijlocie” sau „IMM” înseamnă o întreprindere în sensul definiției de la articolul 2 din anexa la Recomandarea 2003/361/CE a Comisiei ⁽⁶⁾;
2. „consum brut de energie electrică” înseamnă furnizarea globală de energie electrică pentru activități desfășurate pe teritoriul unui stat membru;
3. „perioadă de referință” înseamnă perioada cuprinsă între 1 noiembrie și 31 martie pe parcursul celor cinci ani consecutivi care precedă data intrării în vigoare a prezentului regulament, începând cu perioada 1 noiembrie 2017-31 martie 2018;
4. „ore de vârf” înseamnă fiecare oră din zi în care, pe baza previziunilor operatorilor de transport și de sistem și, după caz, ale operatorilor pieței de energie electrică desemnați, se preconizează că prețurile angro ale energiei electrice pentru ziua următoare vor fi cele mai ridicate ori că se va înregistra cel mai ridicat consum brut de energie electrică sau cel mai ridicat consum brut de energie electrică produsă din alte surse decât cele regenerabile astfel cum sunt menționate la articolul 2 punctul 1 din Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului ⁽⁷⁾;

⁽⁶⁾ Recomandarea 2003/361/CE a Comisiei din 6 mai 2003 privind definirea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii (JO L 124, 20.5.2003, p. 36).

⁽⁷⁾ Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (JO L 328, 21.12.2018, p. 82).

5. „venit de pe piață” înseamnă venitul realizat pe care un producător îl obține în schimbul vânzării și livrării de energie electrică în Uniune, indiferent de forma contractuală în care are loc un astfel de schimb, inclusiv contractele de achiziție de energie electrică și alte operațiuni de acoperire împotriva fluctuațiilor de pe piața angro de energie electrică, excluzând orice sprijin acordat de statele membre;
6. „decontare” înseamnă o plată efectuată și primită între contrapărți, în schimbul livrării și primirii de energie electrică, după caz, în vederea îndeplinirii obligațiilor respective ale contrapărților în temeiul uneia sau mai multor tranzacții de compensare;
7. „autoritate competentă” înseamnă o autoritate în sensul definiției de la articolul 2 punctul 11 din Regulamentul (UE) 2019/941 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁸⁾;
8. „intermediari” înseamnă entități de pe piețele angro de energie electrică din statele membre care constituie o insulă neconectată la alte state membre și care dețin oferte bazate pe unități, în cazul în care autoritatea de reglementare a autorizat entitățile respective să participe pe piață în numele producătorului, cu excepția entităților care transferă veniturile excedentare direct clienților finali de energie electrică;
9. „venituri excedentare” înseamnă o diferență pozitivă între veniturile de pe piață ale producătorilor per MWh de energie electrică și plafonul pe veniturile de pe piață de 180 EUR/MWh de energie electrică;
10. „deșeuri” înseamnă orice substanță sau obiect pe care deținătorul le aruncă sau are intenția sau obligația să le arunce, în sensul definiției de la articolul 3 punctul 1 din Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽⁹⁾;
11. „dependența de importurile nete” înseamnă, pentru perioada cuprinsă între 1 ianuarie 2021 și 31 decembrie 2021, diferența dintre importurile totale de energie electrică și exporturile totale de energie electrică, exprimată ca procent din producția brută totală de energie electrică dintr-un stat membru;
12. „exercițiu financiar” înseamnă un an fiscal, un an calendaristic sau orice altă perioadă adecvată în scopuri fiscale, astfel cum este definită în dreptul intern;
13. „consumator final de energie” înseamnă clientul care cumpără energie pentru uz propriu;
14. „consumator final de energie electrică” înseamnă clientul care cumpără energie electrică pentru uz propriu;
15. „societate din Uniune” înseamnă o societate stabilită într-un stat membru care, în conformitate cu legislația fiscală a statului membru respectiv, este considerată a fi rezidentă în statul membru respectiv în scopuri fiscale și, în temeiul unui acord privind dubla impozitare încheiat cu un stat terț, nu este considerată ca fiind rezidentă în scopuri fiscale în afara Uniunii;
16. „sediul permanent” înseamnă orice sediu de afaceri stabil situat într-un stat membru, prin care se desfășoară în întregime sau parțial activitatea unei societăți stabilite în alt stat, în măsura în care profiturile înregistrate de sediul stabil sunt impozabile în statul membru în care este situat;
17. „societăți din Uniune și sedii permanente care desfășoară activități în sectoarele țiteiului, gazelor naturale, cărbunelui și rafinărilor” înseamnă societăți din Uniune sau sedii permanente care generează cel puțin 75 % din cifra lor de afaceri din activități economice în domeniul extracției, mineritului, rafinării țiteiului sau fabricării produselor de cocserie, astfel cum se menționează în Regulamentul (CE) nr. 1893/2006 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽¹⁰⁾;

⁽⁸⁾ Regulamentul (UE) 2019/941 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind pregătirea pentru riscuri în sectorul energiei electrice și de abrogare a Directivei 2005/89/CE (JO L 158, 14.6.2019, p. 1).

⁽⁹⁾ Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind deșeurile și de abrogare a anumitor directive (JO L 312, 22.11.2008, p. 3).

⁽¹⁰⁾ Regulamentul (CE) nr. 1893/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 decembrie 2006 de stabilire a Nomenclatorului statistic al activităților economice NACE Rev. 2 și de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 3037/90 al Consiliului, precum și a anumitor regulamente CE privind domeniul statistice specifice (JO L 393, 30.12.2006, p. 1).

18. „profituri excedentare” înseamnă profiturile impozabile, astfel cum sunt stabilite în temeiul normelor fiscale naționale în exercițiul financiar 2022 și/sau 2023 și pe întreaga lor durată, obținute din activități la nivelul societăților din Uniune și al sediilor permanente care desfășoară activități în sectoarele țițeiului, gazelor naturale, cărbunelui și rafinăriilor care depășesc cu mai mult de 20 % media profiturilor impozabile din cele patru exerciții financiare care încep la 1 ianuarie 2018 sau după această dată;
19. „contribuție de solidaritate” înseamnă o măsură temporară menită să abordeze profiturile excedentare ale societăților din Uniune și ale sediilor permanente care desfășoară activități în sectoarele țițeiului, gazelor naturale, cărbunelui și rafinăriilor, pentru a atenua evoluțiile excepționale ale prețurilor pe piețele energiei în beneficiul statelor membre, consumatorilor și societăților;
20. „venituri excedentare din congestii” înseamnă veniturile reziduale care rămân neutilizate în urma alocării veniturilor provenite din congestii în conformitate cu obiectivele prioritare prevăzute la articolul 19 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2019/943;
21. „măsură națională echivalentă adoptată” înseamnă o măsură legislativă, de reglementare sau administrativă adoptată și publicată de un stat membru până la 31 decembrie 2022, care contribuie la accesibilitatea prețului la energie.

CAPITOLUL II

Măsuri privind piața energiei electrice

Secțiunea 1

Reducerea cererii

Articolul 3

Reducerea consumului brut de energie electrică

- (1) Statele membre depun eforturi pentru a pune în aplicare măsuri de reducere a consumului lunar brut total de energie electrică cu 10 % față de media consumului brut de energie electrică din lunile corespunzătoare din perioada de referință.
- (2) Atunci când calculează reducerile consumului brut de energie electrică, statele membre pot lua în considerare creșterea consumului brut de energie electrică care decurge din atingerea obiectivelor de reducere a cererii de gaze și eforturile generale de electrificare care vizează eliminarea treptată a combustibililor fosili.

Articolul 4

Reducerea consumului brut de energie electrică în timpul orelor de vârf

- (1) Fiecare stat membru identifică orele de vârf care corespund în total unui procentaj minim de 10 % din numărul total de ore din perioada cuprinsă între 1 decembrie 2022 și 31 martie 2023.
- (2) Fiecare stat membru își reduce consumul brut de energie electrică în timpul orelor de vârf identificate. Reducerea obținută în orele de vârf identificate atinge cel puțin 5 % în medie pe oră. Obiectivul de reducere se calculează ca diferența dintre consumul brut real de energie electrică pentru orele de vârf identificate și consumul brut de energie electrică preconizat de operatorii de transport și de sistem în cooperare cu autoritatea de reglementare, după caz, fără a lua în considerare efectul măsurilor instituite pentru atingerea obiectivului stabilit la prezentul articol. Previziunile operatorilor de transport și de sistem pot include date istorice aferente perioadei de referință.
- (3) Statul membru poate decide să vizeze un procent de ore de vârf diferit de cel prevăzut la alineatul (1) din prezentul articol atât timp cât sunt acoperite cel puțin 3 % din orele de vârf și atât timp cât energia economisită în cursul respectivelor ore de vârf este cel puțin egală cu cea care ar fi fost economisită cu parametrii stabiliți la alineatul (1) și (2).

*Articolul 5***Măsuri pentru realizarea reducerii cererii**

Statele membre sunt libere să aleagă măsurile adecvate pentru reducerea consumului brut de energie electrică în vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite la articolele 3 și 4, inclusiv extinzând măsurile naționale deja adoptate. Măsurile sunt clar definite, transparente, proporționale, bine direcționate, nediscriminatorii și verificabile și, în special, îndeplinesc toate condițiile următoare:

- (a) în cazul în care compensația financiară este plătită în plus față de veniturile de pe piață, quantumul compensației respective se stabilește prin intermediul unui proces concurențial deschis;
- (b) implică compensații financiare numai atunci când astfel de compensații sunt plătite pentru energia electrică suplimentară neconsumată în comparație cu consumul preconizat în ora în cauză în absența procedurii de ofertare;
- (c) nu denaturează în mod nejustificat concurența sau buna funcționare a pieței interne a energiei electrice;
- (d) nu sunt limitate în mod nejustificat la anumiți clienți sau grupuri de clienți, inclusiv agregatori independenți, în conformitate cu articolul 17 din Directiva (UE) 2019/944 și
- (e) nu împiedică în mod nejustificat procesul de înlocuire a tehnologiilor bazate pe combustibili fosili cu tehnologii care utilizează energie electrică.

*Secțiunea 2***Plafonul pe veniturile de pe piață și distribuirea veniturilor excedentare și a veniturilor excedentare din congestii către clienții finali de energie electrică***Articolul 6***Plafonul obligatoriu pe veniturile de pe piață**

- (1) Veniturile de pe piață ale producătorilor obținute din producerea de energie electrică din sursele menționate la articolul 7 alineatul (1) se plafonează la maximum 180 EUR per MWh de energie electrică produsă.
- (2) Statele membre se asigură că plafonul pe veniturile de pe piață vizează toate veniturile de pe piață ale producătorilor și, după caz, ale intermediarilor care participă pe piețele angro de energie electrică în numele producătorilor, indiferent de intervalul de timp al pieței în care are loc tranzacția și indiferent dacă energia electrică este tranzacționată bilateral sau pe o piață centralizată.
- (3) Statele membre instituie măsuri eficace pentru a preveni o eludare a obligațiilor care le revin producătorilor în temeiul alineatului (2). Acestea se asigură în special că plafonul pe veniturile de pe piață este aplicat efectiv în cazurile în care producătorii sunt controlați sau deținuți parțial de alte întreprinderi, în special în cazul în care aceștia fac parte dintr-o întreprindere integrată vertical.
- (4) Statele membre decid dacă aplică plafonul pe veniturile de pe piață la decontarea schimbului de energie sau ulterior.
- (5) Comisia oferă orientări statelor membre în ceea ce privește punerea în aplicare a prezentului articol.

*Articolul 7***Aplicarea plafonului pe veniturile de pe piață în cazul producătorilor de energie electrică**

- (1) Plafonul pe veniturile de pe piață prevăzut la articolul 6 se aplică veniturilor de pe piață obținute din vânzarea energiei electrice produse din următoarele surse:
 - (a) energie eoliană;

- (b) energie solară (energie termică solară și energie solară fotovoltaică);
- (c) energie geotermală;
- (d) energie hidroelectrică fără rezervor ;
- (e) combustibili din biomasă (combustibili din biomasă solizi sau gazoși), cu excepția biometanului;
- (f) deșeuri;
- (g) energie nucleară;
- (h) lignit;
- (i) produse din țiței;
- (j) turbă.

(2) Plafonul pe veniturile de pe piață prevăzut la articolul 6 alineatul (1) nu se aplică proiectelor demonstrative sau producătorilor ale căror venituri per MWh de energie electrică produsă sunt deja plafonate ca urmare a unor măsuri de stat sau publice care nu au fost adoptate în temeiul articolului 8.

(3) Statele membre pot decide, în special în cazurile în care aplicarea plafonului pe veniturile de pe piață prevăzut la articolul 6 alineatul (1) generează o sarcină administrativă semnificativă, ca plafonul pe veniturile de pe piață să nu se aplice producătorilor care produc energie electrică cu instalații de producere a energiei electrice cu o capacitate instalată de până la 1 MWh. Statele membre pot decide, în special în cazurile în care aplicarea plafonului pe veniturile de pe piață prevăzut la articolul 6 alineatul (1) conduce la un risc de creștere a emisiilor de CO₂ și de scădere a producției de energie din surse regenerabile, ca plafonul pe veniturile de pe piață să nu se aplice energiei electrice produse în instalații hibride care utilizează și surse de energie convenționale.

(4) Statele membre pot decide că plafonul pe veniturile de pe piață nu se aplică veniturilor obținute din vânzările de energie electrică de pe piața energiei de echilibrare și din compensația pentru redispecerizare și comercializare în contrapartidă.

(5) Statele membre pot decide că plafonul pe veniturile de pe piață se aplică numai pentru 90 % din veniturile de pe piață care depășesc plafonul pe veniturile de pe piață prevăzut la articolul 6 alineatul (1).

(6) Producătorii, intermediarii și participanții la piață relevanți, precum și operatorii de sistem, după caz, furnizează autorităților competente din statele membre și, după caz, operatorilor de sistem și operatorilor pieței de energie electrică desemnați, toate datele necesare pentru aplicarea articolului 6, inclusiv în ceea ce privește energia electrică produsă și veniturile aferente de pe piață, indiferent de intervalul de timp al pieței în care are loc tranzacția și indiferent dacă energia electrică este tranzacționată bilateral, în cadrul aceleiași întreprinderi sau pe o piață centralizată.

Articolul 8

Măsuri naționale de criză

- (1) Statele membre pot:
- (a) să mențină sau să introducă măsuri care limitează și mai mult veniturile de pe piață ale producătorilor care produc energie electrică din sursele enumerate la articolul 7 alineatul (1), inclusiv posibilitatea de a face diferența între tehnologii, precum și veniturile de pe piață ale altor participanți la piață, inclusiv ale celor care își desfășoară activitatea în domeniul tranzacționării energiei electrice;
 - (b) să stabilească un plafon mai ridicat pe veniturile de pe piață pentru producătorii care produc energie electrică din sursele enumerate la articolul 7 alineatul (1), cu condiția ca costurile de investiții și de exploatare ale acestora să depășească nivelul maxim stabilit la articolul 6 alineatul (1);
 - (c) să mențină sau să introducă măsuri naționale de limitare a veniturilor de pe piață ale producătorilor care produc energie electrică din surse care nu sunt menționate la articolul 7 alineatul (1);
 - (d) să stabilească un plafon specific pe veniturile de pe piață obținute din vânzarea energiei electrice produse din cărbune superior;
 - (e) să aplice un plafon pe veniturile de pe piață unităților de energie hidroelectrică care nu sunt menționate la articolul 7 alineatul (1) litera (d) sau să mențină sau introducă astfel de măsuri care le limitează și mai mult veniturile de pe piață, inclusiv posibilitatea de a face diferența între tehnologii.

- (2) În conformitate cu prezentul regulament, măsurile menționate la alineatul (1):
- (a) sunt proporționale și nediscriminatorii;
 - (b) nu pun în pericol semnalele de investiții;
 - (c) asigură acoperirea costurilor de investiții și de exploatare;
 - (d) nu denaturează funcționarea piețelor angro de energie electrică și, în special, nu afectează ordinea de merit, nici formarea prețurilor pe piața angro;
 - (e) sunt compatibile cu dreptul Uniunii.

Articolul 9

Distribuirea veniturilor excedentare din congestii care rezultă din alocarea capacității interzonale

- (1) Prin derogare de la normele Uniunii privind veniturile din congestii, statele membre pot utiliza veniturile excedentare din congestii care rezultă din alocarea capacității interzonale pentru a finanța măsuri de sprijinire a clienților finali de energie electrică în conformitate cu articolul 10.
- (2) Utilizarea veniturilor excedentare din congestii în conformitate cu alineatul (1) face obiectul aprobării de către autoritatea de reglementare a statului membru în cauză.
- (3) Statele membre notifică Comisiei utilizarea veniturilor excedentare din congestii în conformitate cu alineatul (1) în termen de o lună de la data adoptării măsurii naționale relevante.

Articolul 10

Distribuirea veniturilor excedentare

- (1) Statele membre se asigură că toate veniturile excedentare care rezultă din aplicarea plafonului pe veniturile de pe piață sunt utilizate pentru a finanța măsuri de sprijinire a clienților finali de energie electrică, care atenuează impactul prețurilor ridicate ale energiei electrice asupra clienților respectivi, într-un mod direcționat.
- (2) Măsurile menționate la alineatul (1) sunt clar definite, transparente, proporționale, nediscriminatorii și verificabile și nu contracarează obligația de reducere a consumului brut de energie electrică prevăzută la articolele 3 și 4.
- (3) În cazul în care veniturile obținute direct din punerea în aplicare a plafonului pe veniturile de pe piață pe teritoriul lor și veniturile obținute indirect din acorduri transfrontaliere sunt insuficiente pentru a sprijini în mod adecvat clienților finali de energie electrică, statelor membre li se permite să utilizeze alte mijloace adecvate, cum ar fi resursele bugetare, în același scop și în aceleași condiții.
- (4) Măsurile menționate la alineatul (1) pot cuprinde, de exemplu:
- (a) acordarea unei compensații financiare clienților finali de energie electrică pentru reducerea consumului lor de energie electrică, inclusiv prin licitații sau sisteme de ofertare menite să reducă cererea;
 - (b) transferuri directe către clienții finali de energie electrică, inclusiv prin reduceri proporționale ale tarifelor de rețea;
 - (c) compensarea furnizorilor care trebuie să livreze energie electrică clienților la un preț inferior costurilor, în urma unei intervenții a statului în stabilirea prețurilor în temeiul articolului 13;
 - (d) reducerea costurilor de achiziție a energiei electrice pentru clienții finali de energie electrică, inclusiv pentru un volum limitat de energie electrică consumată;
 - (e) promovarea investițiilor clienților finali de energie electrică în tehnologii de decarbonizare, în surse regenerabile de energie și în eficiența energetică.

*Articolul 11***Acorduri între statele membre**

(1) În situațiile în care dependența de importurile nete a unui stat membru este mai mare sau egală cu 100 %, se încheie, până la 1 decembrie 2022, un acord vizând partajarea adecvată a veniturilor excedentare între statul membru importator și principalul stat membru exportator. Toate statele membre pot, în spiritul solidarității, să încheie astfel de acorduri care pot acoperi, de asemenea, veniturile provenite din măsurile naționale de criză prevăzute la articolul 8, inclusiv activitățile de tranzacționare a energiei electrice.

(2) Comisia asistă statele membre pe tot parcursul procesului de negociere și încurajează și facilitează schimbul de bune practici între statele membre.

*Secțiunea 3***Măsuri privind comerțul cu amănuntul***Articolul 12***Extinderea temporară la IMM-uri a intervențiilor publice în stabilirea prețurilor energiei electrice**

Prin derogare de la normele Uniunii privind intervențiile publice în stabilirea prețurilor, statele membre pot aplica intervenții publice în stabilirea prețurilor de furnizare a energiei electrice către IMM-uri. Astfel de intervenții publice:

- (a) țin cont de consumul anual al beneficiarului din ultimii cinci ani și mențin un stimulent pentru reducerea cererii;
- (b) îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 5 alineatele (4) și (7) din Directiva (UE) 2019/944;
- (c) dacă este cazul, respectă condițiile prevăzute la articolul 13 din prezentul regulament.

*Articolul 13***Posibilitatea temporară de a stabili prețuri ale energiei electrice sub nivelul costurilor**

Prin derogare de la normele Uniunii privind intervențiile publice în stabilirea prețurilor, atunci când aplică intervenții publice pentru stabilirea prețurilor de furnizare a energiei electrice în temeiul articolului 5 alineatul (6) din Directiva (UE) 2019/944 sau al articolului 12 din prezentul regulament, statele membre pot stabili, în mod excepțional și temporar, un preț pentru furnizarea de energie electrică care este sub nivelul costurilor, sub rezerva îndeplinirii tuturor condițiilor următoare:

- (a) măsura acoperă o cantitate limitată din consum și menține un stimulent pentru reducerea cererii;
- (b) nu există nicio discriminare între furnizori;
- (c) furnizorii sunt compensați pentru furnizarea la prețuri sub nivelul costurilor; și
- (d) toți furnizorii sunt eligibili să propună oferte la prețul de furnizare a energiei electrice care este sub nivelul costurilor pe aceeași bază.

CAPITOLUL III

Măsura privind sectoarele țițeiului, gazelor naturale, cărbunelui și rafinăriilor

Articolul 14

Sprijin pentru consumatorii finali de energie prin intermediul unei contribuții de solidaritate temporare

- (1) Profiturile excedentare generate de către societățile din Uniune și sediile permanente care desfășoară activități în sectoarele țițeiului, gazelor naturale, cărbunelui și rafinăriilor fac obiectul unei contribuții de solidaritate temporare obligatorii, cu excepția cazului în care statele membre au adoptat măsuri naționale echivalente.
- (2) Statele membre se asigură că măsurile naționale echivalente adoptate împărtășesc obiective similare și fac obiectul unor norme similare celor care reglementează contribuția de solidaritate temporară în temeiul prezentului regulament și generează încasări comparabile cu încasările estimate din contribuția de solidaritate sau mai ridicate decât acestea.
- (3) Statele membre adoptă și publică măsurile de punere în aplicare a contribuției de solidaritate temporare obligatorii menționate la alineatul (1) până la 31 decembrie 2022.

Articolul 15

Baza de calcul a contribuției de solidaritate temporare

Contribuția de solidaritate temporară pentru societățile din Uniune și sediile permanente, care desfășoară activități în sectoarele țițeiului, gazelor naturale, cărbunelui și rafinăriilor, inclusiv pentru cele care fac parte dintr-un grup consolidat doar în scopuri fiscale, se calculează pe baza profiturilor impozabile, astfel cum sunt stabilite în temeiul normelor fiscale naționale, în exercițiul financiar 2022 și/sau în exercițiului financiar 2023 și pe întreaga durată a acestora, care depășesc cu mai mult de 20 % media profiturilor impozabile, astfel cum au fost stabilite în temeiul normelor fiscale naționale, din cele patru exerciții financiare care încep la 1 ianuarie 2018 sau se desfășoară după această dată. În cazul în care media profiturilor impozabile din acele patru exerciții financiare este negativă, în scopul calculării contribuției de solidaritate temporare, se consideră că profitul impozabil mediu este egal cu zero.

Articolul 16

Rata pentru calcularea contribuției de solidaritate temporare

- (1) Rata aplicabilă pentru calcularea contribuției de solidaritate temporare este de cel puțin 33 % din baza menționată la articolul 15.
- (2) Contribuția de solidaritate temporară se aplică în plus față de impozitele și taxele obișnuite aplicabile în conformitate cu dreptul intern al unui stat membru.

Articolul 17

Utilizarea încasărilor din contribuția de solidaritate temporară

- (1) Statele membre utilizează încasările din contribuția de solidaritate temporară cu un impact suficient de rapid în oricare dintre următoarele scopuri:
 - (a) măsuri de sprijin financiar pentru consumatorii finali de energie, în special pentru gospodăriile vulnerabile, pentru a atenua efectele prețurilor ridicate la energie, într-un mod direcționat;
 - (b) măsuri de sprijin financiar pentru a contribui la reducerea consumului de energie, cum ar fi prin licitații sau sisteme de ofertare menite să reducă cererea, reducerea costurilor de achiziție de energie ale consumatorilor finali de energie pentru anumite volume de consum, promovarea investițiilor consumatorilor finali de energie în surse regenerabile de energie, în investiții structurale în eficiența energetică sau în alte tehnologii de decarbonizare;
 - (c) măsuri de sprijin financiar pentru sprijinirea întreprinderilor din industriile mari consumatoare de energie, cu condiția ca acestea să fie condiționate de investiții în energia din surse regenerabile, în eficiența energetică sau în alte tehnologii de decarbonizare;

- (d) măsuri de sprijin financiar pentru dezvoltarea autonomiei energetice, în special investiții în conformitate cu obiectivele REPowerEU prevăzute în planul REPowerEU și în REPowerEU: acțiuni europene comune, cum ar fi proiecte cu o dimensiune transfrontalieră;
- (e) în spiritul solidarității dintre statele membre, acestea pot alocă o parte din încasările provenite din contribuția de solidaritate temporară pentru finanțarea comună a unor măsuri menite să reducă efectele negative ale crizei energetice, printre care se numără sprijinul pentru protejarea ocupării forței de muncă și pentru recalificarea și perfecționarea forței de muncă sau pentru promovarea investițiilor în eficiența energetică și în energia din surse regenerabile, inclusiv în proiecte transfrontaliere, și în Mecanismul Uniunii de finanțare a energiei din surse regenerabile prevăzut la articolul 33 din Regulamentul (UE) 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽¹⁾.
- (2) Măsurile menționate la alineatul (1) sunt clar definite, transparente, proporționale, nediscriminatorii și verificabile.

Articolul 18

Caracterul temporar al contribuției de solidaritate

Contribuția de solidaritate aplicată de statele membre în conformitate cu prezentul regulament are un caracter temporar. Aceasta se aplică numai profiturilor excedentare generate în exercițiile financiare menționate la articolul 15.

CAPITOLUL IV

Dispoziții finale

Articolul 19

Monitorizare și asigurarea respectării normelor

- (1) Autoritatea competentă a fiecărui stat membru monitorizează punerea în aplicare pe teritoriul său a măsurilor menționate la articolele 3-7, 10, 12 și 13.
- (2) Cât mai curând posibil după intrarea în vigoare a prezentului regulament și până la 1 decembrie 2022, statele membre raportează Comisiei măsurile planificate pentru atingerea reducerii cererii necesare în temeiul articolului 5 și acordurile încheiate între statele membre încheiate în temeiul articolului 11.
- (3) Până la 31 ianuarie 2023 și din nou până la 30 aprilie 2023, statele membre raportează Comisiei cu privire la:
- (a) reducerea cererii realizată în temeiul articolelor 3 și 4 și măsurile instituite pentru realizarea reducerii în conformitate cu articolul 5;
 - (b) veniturile excedentare generate în temeiul articolului 6;
 - (c) măsurile privind distribuția veniturilor excedentare aplicate pentru a atenua impactul prețurilor ridicate ale energiei electrice asupra clienților finali de energie electrică, în temeiul articolului 10;
 - (d) orice intervenții publice în stabilirea prețurilor de furnizare a energiei electrice menționate la articolele 12 și 13.
- (4) Statele membre raportează Comisiei cu privire la:
- (a) introducerea contribuției de solidaritate temporare în temeiul articolului 14, inclusiv cu privire la care exercițiu financiar sau exerciții financiare o vor aplica, până la 31 decembrie 2022;

⁽¹⁾ Regulamentul (UE) 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018 privind guvernarea uniunii energetice și a acțiunilor climatice, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 663/2009 și (CE) nr. 715/2009 ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 94/22/CE, 98/70/CE, 2009/31/CE, 2009/73/CE, 2010/31/UE, 2012/27/UE și 2013/30/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 2009/119/CE și (UE) 2015/652 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013 al Parlamentului European și al Consiliului (JO L 328, 21.12.2018, p. 1).

- (b) orice modificare ulterioară a cadrului juridic național în termen de o lună de la data publicării în jurnalele oficiale naționale respective;
- (c) utilizarea încasărilor în temeiul articolului 17 în termen de o lună de la data la care veniturile au fost colectate de acestea în conformitate cu dreptul intern;
- (d) măsurile naționale echivalente adoptate, astfel cum se menționează la articolul 14, până la 31 decembrie 2022; statele membre furnizează, de asemenea, o evaluare a cuantumului încasărilor generate de respectivele măsuri naționale echivalente adoptate și a utilizării acestora în termen de o lună de la data la care veniturile au fost colectate de acestea în conformitate cu dreptul intern.

Articolul 20

Reexaminare

- (1) Până la 30 aprilie 2023, Comisia efectuează o reexaminare a capitolului II având în vedere situația generală a aprovizionării cu energie electrică și a prețurilor la energia electrică din Uniune și prezintă Consiliului un raport cu privire la principalele constatări ale acestei reexaminări. Pe baza raportului respectiv, Comisia poate propune, în special, în cazul în care acest lucru este justificat de circumstanțele economice sau de funcționarea pieței energiei electrice din Uniune și din statele membre individuale, prelungirea perioadei de aplicare a prezentului regulament, modificarea nivelului plafonului pe veniturile de pe piață prevăzut la articolul 6 alineatul (1) și a surselor de producere a energiei electrice menționate la articolul 7 alineatul (1) în cazul cărora se aplică plafonarea, sau modificarea în alt mod a capitolului II.
- (2) Până la 15 octombrie 2023 și din nou până la 15 octombrie 2024, Comisia efectuează o reexaminare a capitolului III având în vedere situația generală a sectorului combustibililor fosili și profiturile excedentare generate și prezintă Consiliului un raport cu privire la principalele constatări ale acestei reexaminări.

Articolul 21

Derogări

- (1) Articolele 4-7 nu se aplică în cazul regiunilor ultraperiferice în înțelesul articolului 349 din TFUE, care nu pot fi interconectate cu piața de energie a Uniunii.
- (2) Statele membre pot decide să nu aplice articolele 4-7 în cazul energiei electrice produse în sisteme izolate mici sau în sisteme conectate mici.
- (3) Articolele 4-7 nu sunt obligatorii pentru Cipru și Malta. În cazul în care Cipru decide să aplice articolele 4-7, articolul 6 alineatul (1) nu se aplică energiei electrice rezultate din produse din țitei.

Articolul 22

Intrare în vigoare și aplicare

- (1) Prezentul regulament intră în vigoare în ziua următoare datei publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.
- (2) Fără a aduce atingere obligației de a asigura distribuirea veniturilor excedentare în conformitate cu articolul 10 și de a utiliza încasările din contribuția de solidaritate temporară în conformitate cu articolul 17, și fără a aduce atingere obligației de raportare menționate la articolul 20 alineatul (2), prezentul regulament se aplică până la 31 decembrie 2023, sub rezerva următoarelor dispoziții:
 - (a) articolul 4 se aplică de la 1 decembrie 2022 până la 31 martie 2023;
 - (b) articolele 5 și 10 se aplică de la 1 decembrie 2022;

- (c) articolele 6, 7 și 8 se aplică de la 1 decembrie 2022 până la 30 iunie 2023;
- (d) articolul 20 alineatul (2) se aplică până la 15 octombrie 2024.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în statele membre în conformitate cu tratatele.

Adoptat la Bruxelles, 6 octombrie 2022.

Pentru Consiliu
Președintele
M. BEK

ISSN 1977-0782 (ediție electronică)
ISSN 1830-3625 (ediție tipărită)

Oficiul pentru Publicații
al Uniunii Europene
L-2985 Luxemburg
LUXEMBURG

RO